

GENEL KURUL
KARAR

D. Ö. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası	: 2014/1291
Karar Tarihi	: 13/10/2016
Başkan	: Zühtü ARSLAN
Başkanvekili	: Burhan ÜSTÜN
Başkanvekilli	: Engin YILDIRIM
Üyeler	: Serdar ÖZGÜLDÜR Serruh KALELİ Osman Alifeyyaz PAKSÜT Recep KÖMÜRCÜ Nuri NECİPOĞLU Hicabi DURSUN Celal Mümtaz AKINCI Muammer TOPAL M. Emin KUZ Hasan Tahsin GÖKCAN Kadir ÖZKAYA Rıdvan GÜLEÇ Recai AKYEL Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör	: Şermin BİRTANE
Başvurucu	: D. Ö.
Vekili	: Av. Özge Ayşe ÇAVUŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1.Başvuru, rıza olmaksızın konuta girilmesi ve elde edilen görüntülerin doğru olmayan bilgiler eşliğinde bir yayın organı tarafından kullanılması nedenleriyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının; karar düzeltme başvurusunun, talp konusunun miktar itibarıyla karar düzeltme sınırının altında yer almasına dayanılarak reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2.Başvuru 24/1/2014 tarihinde İstanbul Anadolu 17. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtası ile yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Başvurucunun adli yardım talebi, İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca 19/11/2014 tarihinde kabul edilmiştir.

4. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca 19/11/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından 5/1/2015 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvurunun bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü 6/3/2015 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur. Bakanlık tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş 18/3/2015 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanlarını 2/4/2015 tarihinde ibraz etmiştir.

7. İkinci Bölüm tarafından 22/9/2016 tarihinde yapılan toplantıda, başvurunun niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 28. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Genel Kurula sevkine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Davacıya ait meskenin çöp ev niteliği taşıdığı ve kamu sağlığını tehdit ettiği yönünde ihbar alınması üzerine 21/5/2003 tarihli Kaymakamlık onayı ile zabıta ve polis memurları tarafından başvurunun konutunun bahçesine girilerek kâğıt, plastik, cam şişe vs. malzemeler çıkarılmıştır. Bu uygulama iki haber ajansının muhabirleri tarafından kameraya alınmıştır.

10. Belirtilen olaya ilişkin olarak başvuru ve ailesi hakkında ulusal düzeyde yayın yapan bir televizyon kanalında 22/5/2003 ve 15/6/2003 tarihlerinde iki defa yayın gerçekleştirilmiş olup 22/5/2003 tarihli yayına ilişkin olarak İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından hazırlattırılan bilirkişi raporu içeriği şöyledir:

"Haber metninin çözümü aşağıdadır.

Spiker: İzmir'de emekli öğretmenin evinden bir kamyon dolusu çöp çıktı. Ancak yıllardır biriktirilen çöplerin tahliyesi hiç de kolay olmadı çünkü polis ve zabitanın karşısında hem süpürgeli yaşlı kadın ve kocası hem de Avrupa Birliği normlarına göre hesap soran mühendis oğlu vardı.

(haber görüntülerinin üzerine metin okunuyor)

-Emekli öğretmen ve ailesi çöplerini vermemek için olanca güçleriyle direndi. İzmir Güzelyalı'da etrafa pis koku yayıldığı için şikâyet edilen bir evin boşaltılması amacıyla polis ve Konak Belediyesi zabıtası birlikte harekete geçti. Dış kapı açılmayınca duvardan atlamak zorunda kalan ekiplerin karşısına ilk olarak Ö. ailesinin mühendis oğlu D. Ö. çıktı. Mahkeme kararı taruşması giderek sertleşti. 71 yaşındaki emekli öğretmen M.Ö. ve 70 yaşındaki emekli ebe G.Ö. de oğullarına destek oldular. Polis ve zabıta ise verilen emri yerine getirmekte kararlıydı. Direnişe karşı ev sahiplerinin karakola götürülmesi kararlaştırıldı. Ancak bu hiç de kolay olmadı. Baba oğul sürüklenerek polis aracına götürülürken G. Ö. eline süpürgeyi aldı.

Sonunda yaşlı kadın da zorla polis aracına bindirildi. Bu arada temizlik görevlileri eve girerek içerideki çöpleri temizlemeye başladı. Ö. ailesinin 20 yıldır oturdukları evden bir kamyon çöp çıktı. G. ve M. Ö. çiftinin 33 yıl önce oğulları H. Ö.'yü trafik kazasında kaybettikten sonra psikolojik tedavi gördükleri belirtildi.

Haber metni bundan ibarettir. Haber yayınlanırken gösterilen görüntüler ve bu sırada taraflar arasındaki konuşma metinleri de aşağıdaki gibidir.

İlk görüntülerde G.Ö. zabıta ekiplerince her iki kolundan tutularak evin bahçesinden dışarıya çıkarılmaya çalışılıyor. Bu sırada kapı önünde bekleyen gazeteciler görüntü alıyor. Daha sonra bahçe duvarından atlayarak içeriye giren zabıta görüntüleniyor. Daha sonra D. Ö. evin bahçe kapısında içeri girmek isteyen zabıta ekiplerine içeriye giremeyeceklerini bunun için mahkeme kararının gerektiğini söylüyor. Görevliler ise mahkemenin vermiş olduğu olur emrini gösteriyor. Bu olayın ardından M. Ö., G. Ö. ve D. Ö. içeriye girmek isteyen zabıta ve polis görevlilerini engellemeye çalışıyorlar. Bunun üzerine zabıta ve polisler D. Ö.'nün ellerini arkaya doluyarak zorla polis aracına götürüyorlar. Daha sonra M. Ö. sakin bir şekilde polis arabasına götürülüyor. En son olarak da G. Ö. zorla polis aracına bindiriliyor. Bu görüntülerin ardından temizlik görevlilerinin kapının önünde duran kamyonu içi dolu sarı bir poşet attığı görüntüleniyor. Ardından kamyonun üzerinden yapılan çekimde ise kamyonun içinin kağıt, karton, plastik, tahta vs. ile dolu olduğu görülüyor."

11. 15/6/2003 tarihli yayına ilişkin olarak Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlattırılan bilirkişi raporu içeriği şöyledir:

"15/6/2003 T. TELEVİZYONU SAAT;12:00 ÖĞLE HABERİ "TÜRKİYE'DE 35 BİN ÇÖP BİRİKTİRME HASTASI VAR" BAŞLIKLİ HABER BÖLÜMÜNÜN ÇÖZÜM METNİ

HABER SİKERİ : Zaman zaman ekranlara da yansıyan çöp evlerin temeli psikolojik bir rahatsızlığa dayanıyor. Üstelik Türkiye'de 35 bin kişi bu çöp biriktirme hastalığıyla karşı karşıya. Şizofreninin son hali olan rahatsızlık, mutlaka tedavi edilmeli ve bu insanlar da toplum desteği görmeli.

T. HABER (Görüntülü) : Çöp evlere son örnek İzmir'den çıktı. Üstelik evinde çöp biriktiren ve yıllarını insan yetiştirmeye adanmış emekli bir öğretmen. 71 yaşındaki emekli öğretmen M. Ö., emekli ebe eşi G. Ö. ve mühendis oğlu.....Ö., biriktirdikleri çöpleri vermemek için uzun süre direndi.

DOÇ.DR. A. V. (B. R. Ve S. H. B. H.) Tedavi edilmeyen psikiyatrik hastalıklarda yaşam kalitesi bu kadar düşer.

T. HABER (Görüntülü) : Eğitimli bir-ailedeki çöp biriktirme saplantısı, uzmanlara göre şizofrenik davranış biçimi, hastalığın yıllar sonra ortaya çıkmış hali ve bu hastaların %90'ı yalnız insanlar.

DOÇ.DR. A. V.: Daha önceki yıllarda hastalanmış ve bugün tedavisi ihmal edilmiş, sosyal destekten mahrum olan insanların ve yalnız yaşayan insanların, daha çok gösterdiği bir davranış biçimidir.

T. HABER (Görüntülü) : Hastalığın tedavisi mevcut ama, çöp ev aşamasına gelmemesi için zamanında müdahale edilmesi şart. Burada önemli bir görev de topluma düşüyor."

1. Başvuruya Konu Yargılama Süreci

12. Başvurucu, H.R.T. A.Ş. bünyesinde bulunan T. isimli televizyon kanalında yapılan 22/5/2003 tarihli yayının kişilik hakkına saldırı niteliğinde olduğunu ileri sürerek 20/5/2004 tarihinde İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde manevi tazminat davası açmıştır. Dava dilekçesinde başvuru tarafından, daha önce yaptığı şikâyetler üzerine bazı kamu görevlileri hakkında muhtelif konularda soruşturmalar açılmasına neden olduğu, bu olaylar üzerine kamu görevlileri ve basın mensuplarınca hâkim kararı olmaksızın meskenine girildiği, evin bahçesinde yer alan bir kısım inşaat malzemesinin alındığı ve bu esnada görüntü çekildiği, çekilen bu görüntülerin davalı televizyon kanalında gerçek dışı beyanlar eşliğinde yayımlandığı, kendisinin çöp toplayarak biriktirdiği yönünde kamuoyunda yanlış izlenim oluşturulduğu, psikolojik tedavi gördüğü yönünde gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğu, yapılan yayında objektiflikten uzaklaşıldığı, haber sınırlarının aşıldığı, genişletici ve yanlış yorumlarda bulunulduğu, toplumda husumet oluşturan bir dil kullanılarak küçük düşürülmek suretiyle kişilik haklarının ihlal edildiği ifade edilmiştir.

13. Mahkemece 6/6/2011 tarihli ve F.2004/123, K.2011/309 sayılı karar ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiştir.

14. Karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 11/10/2012 tarihli ve E.2011/11876, K.2012/14855 sayılı ilamı ile davanın reddedilmesi gerektiğinden bahisle bozulmuştur. Bozma gerekçesi şöyledir:

"Dava, yayın yolu ile kişilik haklarına saldırıdan kaynaklanan manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkin olup yerel mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiş; karar, davalı tarafından temyiz olunmuştur.

Davacı, 22.05.2003 tarihli T. adlı TV kanalında, "çöp evde tahliye kavgası" alt başlığı ile yapılan haberde, meskenlerine izinsiz girilerek çekilen görüntülerin yayımlandığı, özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiği ve kişilik haklarına saldırıda bulunulduğunu belirterek, davalı şirketin manevi tazminat ile sorumlu tutulmasını istemiştir.

Davalı yan ise, dava konusu yayınlardan dolayı taraflarına izafe edilebilecek hiçbir kusur ve hukuka aykırı eylem olmadığını belirterek, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, haberin astsız ve gerçek dışı olduğu gerekçesiyle istemin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Basın özgürlüğü, Anayasanın 28. maddesi ile 5187 sayılı Basın Yasasının 1. ve 3. maddelerinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemelerde basının özgürce yayın yapmasının güvence altına alındığı görülmektedir. Basına sağlanan güvencenin amacı; toplumun sağlıklı, mutlu ve güvenlik içinde yaşayabilmesini gerçekleştirmektir. Bu durum da halkın dünyada ve özellikle içinde yaşadığı toplumda meydana gelen ve toplumu ilgilendiren konularda bilgi sahibi olması ile olanaklıdır. Basın, olayları izleme, araştırma, değerlendirme, yayma ve böylece kişileri bilgilendirme, öğretme, aydınlatma ve yönlendirmede yetkili ve aynı zamanda sorumludur. Basının bu nedenle ayrı bir konumu bulunmaktadır. Bunun içindir ki, bu tür davaların çözüme kavuşturulmasında ayrı ölçütlerin koşul olarak aranması, genel durumlardaki hukuka aykırılık teşkil eden eylemlerin değerlendirilmesinden farklı bir yöntemin izlenmesi gerekmektedir. Basın dışı bir olaydaki davranış biçiminin

hukuka aykırılık oluşturduğunun kabul edildiği durumlarda, basın yoluyla yapılan bir yayındaki olay hukuka aykırılık oluşturmayabilir.

Ne var ki basın özgürlüğü sınırsız olmayıp, yayınlarında Anayasanın Temel Hak ve Özgürlükler bölümü ile Türk Medeni Kanunu'nun 24 ve 25. maddesinde yer alan ve yine özel yasalarla güvence altına alınmış bulunan kişilik haklarına saldırıda bulunulmaması da yasal ve hukuki bir zorunluluktur.

Basın özgürlüğü ile kişilik değerlerinin karşı karşıya geldiği durumlarda; hukuk düzeninin çatışan iki değeri aynı zamanda koruma altına alması düşünülemez. Bu iki değerden birinin diğerine üstün tutulması gerektiği, bunun sonucunda da daha az üstün olan yararın daha çok üstün tutulması gereken yarar karşısında o olayda ve o an için korumasız kalmasının uygunluğu kabul edilecektir. Bunun için temel ölçüt kamu yararadır. Gerek yazılı ve gerekse görsel basın bu işlevini yerine getirirken, özellikle yayının gerçek olmasını, kamu yararı bulunmasını, toplumsal ilginin varlığını, konunun güncelliğini gözetmeli» haberi verirken öze biçim arasındaki dengeyi de korumalıdır. Yine basın, objektif sınırlar içinde kalmak suretiyle yayın yapmalıdır. O anda ve görünürde var olup da sonradan gerçek olmadığı anlaşılan olayların yayınından da basın sorumlu tutulmamalıdır.

Dava konusu yapılan haberle ilgili olarak davacının şikâyeti sonucunda İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesinde davalı şirketin çalışanları olan ... haklarında basın yoluyla hakaret suçundan kamu davası açılmış; yapılan yargılama sonucunda 01/07/2010 tarihli, 2010/170-444 Esas ve Karar sayılı ilâmı ile cezalandırılmalarına karar verilmiş, temyiz aşamasında Yargıtay 4. Ceza Dairesi tarafından zamanaşımı nedeniyle kamu davası düşürülmüştür.

Konak Kaymakam vekili tarafından 21/05/2003 tarihinde verilen yazılı olur ile güvenlik güçlerinin davacının oturduğu eve gittiği, maskeli zabıta elemanlarınca ev ve bahçeden içi dolu poşetler çıkarıldığı sabittir. Dava konusu yayının veriliş biçimi ile habercilik kapsamında kaldığı, "haber verme hakkı, gerçeklik, kamu yararı, toplumsal ilgi, güncellik ve konu ile ifade arasındaki düşünsel bağlılık" ilkelerine uygun düştüğü, davacının kişilik haklarına yönelik bir saldırının bulunmadığı, öz ve biçim dengesinin davacı aleyhine bozulmadığı, bu haliyle yazıda hukuka aykırılık unsurunun olmadığı anlaşılmaktadır.

Yerel mahkemece açıklanan olgular gözetilerek, istemin tümünden reddedilmesi gerekirken, yerinde olmayan yazılı gerekçeyle, davalının manevi tazminat ile sorumlu tutulmuş olması usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir."

15. Bozma ilamına uyan Mahkeme 2/5/2013 tarihli ve E.2013/153, K.2013/216 sayılı kararı ile davanın reddine hükmetmiştir. Karar gerekçesinde, Yargıtay bozma ilamında ifade edilen hususlara aynen yer verilmiştir.

16. Kararı temyizden inceleyen Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 10/11/2013 tarihli ve E.2013/14467, K.2013/17675 sayılı ilâmı ile kararı onamıştır.

17. Karar, başvuruca 25/12/2013 tarihinde tebliğ edilmiş; 24/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

2. Başvuru Konusu Olmamakla Birlikte Bahse Konu Yayınlarla İlgili Diğer Yargısal Süreçler

18. Başvurucu tarafından, kamu görevlileri tarafından konutuna izinsiz girildiği iddiasıyla İzmir Valiliği aleyhine açılan tam yargı davasında İzmir 2. İdare Mahkemesinin 30/12/2005 tarihli ve E.2004/979, K.2005/1605 sayılı kararı ile başvurucu lehine 5.000 TL manevi tazminata hükmedilmiş olup karar gerekçesi şöyledir:

“Dava dosyasının incelenmesinden, davacının evinin çöp ev olduğu iddialarıyla gelen ihbarlar üzerine davacının evine kontrol amacıyla gidildiği, davacının itirazı üzerine giriş için izin alınması amacıyla sulh ceza mahkemesi’ne başvurulduğu İzmir 6. Sulh Ceza Mahkemesi’nin 16.05.2003 tarih ve Müteferrik No:2003/261 sayılı kararıyla bu konuda görevli olmadığı yönünde karar vermesi üzerine Konak Kaymakamlığının 21.05.2003 günlü onayı üzerine davacının evine gidildiği, görevli bulunan kamu görevlileri (Polis Memuru, zabıta memuru) ile birlikte medya mensuplarının da davacının evine girdiği, davacının evinden çok miktarda kağıt, plastik ve cam şişeler, eski bez parçaları bulunarak boşaltıldığı, bu olay üzerine davacının konut dokunulmazlığının izinsiz olarak ihlal edildiği belirtilerek manevi zararının tazmini istemiyle idareye yaptığı başvurusunun reddi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan Anayasa hükmü uyarınca kişinin konutuna girilebilmesi için usulüne uygun olarak yetkili hakimce verilecek iznin olması gerekmektedir. Bu konuya getirilen istisnada ise ancak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yetkili makamca verilecek izinle hareket edilebileceği belirtilmektedir. Dava konusu olayda gecikmesinde sakınca bulunan bir durum olmadığı gibi Adli ve Önleme Aramaları yönetmeliğinin 7. maddesinde kolluk amirlerince konutta arama emri verilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Anılan kurallar uyarınca davaya konu olayda idarece yapılan işlemin hukuka aykırı olduğu ve idari hizmetin kötü işlediği açıkça görülmektedir.

İdarenin hukuka aykırı bir işlem tesis etmesi idarece yürütülen hizmetin kötü olarak yürütüldüğü anlamına gelir. Bu nedenle, idarenin hukuka aykırı işlem tesis etmesinin hizmet kusuru teşkil edeceği açıktır.

İdare hukuku ilkelerine göre genel olarak manevi tazminata hükmedilebilmesi için, kişinin fiziki yapısını zedeleyen, yaşama ve kazanma gücünün azalması sonucunu doğuran olayların meydana gelmesi veya idarenin hukuka aykırı bir işlem veya eylemi sonucunda ağır bir elem ve üzüntünün duyulmuş olması veya şeref ve haysiyetinin rencide edilmiş bulunması gerekir.

Davacının, hukuka aykırı olarak konut dokunulmazlığının ihlal edildiği, bu ihlal neticesinde ağır bir elem ve üzüntünün duyulduğu ve bu durumun basın yayın organlarında yer alması nedeniyle elem ve üzüntünün ağırlığının arttığı, davacının manevi bütünlüğünün olumsuz etkilendiği, dolayısıyla işlemin doğurduğu üzüntünün manevi tazminat ödenmesini gerektirir nitelikte bulunduğu sonucuna varılmış olup manevi tazminatin hukuki unsurları dikkate alınarak takdiren 5.000, YTL’nin tazminine hükmedilmesi gerekmiştir.”

19. Belirtilen karara itiraz edilmesi üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesinin 14/9/2006 tarihli kararı ile tazminata hükmedilmesi gerekmele birlikte tazminat miktarının tayininde hataya düşüldüğü belirtilerek hükmün 4.000 TL tazminata ilişkin kısmının bozularak tazminat isteminin 4.000 TL'lik kısmı için davanın reddine, 1.000 TL tazminata hükmedilmesine ilişkin kısım için yapılan itirazın reddine ve kararın bu bölümünün onanmasına hükmedilmiş olup karar 29/11/2006 tarihinde kesinleşmiştir.

20. Başvurucu tarafından yapılan suç duyurusu üzerine ilgili kamu görevlileri hakkında açılan kamu davasında İzmir 4. Asliye Ceza Mahkemesinin 18/6/2007 tarihli kararı ile aynı olay kapsamında Konak Kaymakamı hakkında açılan kamu davasının İzmir 5. Ağır Ceza Mahkemesinde derdest olduğundan bahisle görevsizlik kararı verilmiş olup sanıklar hakkında İzmir 5. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2017/216 sayılı dosyasında konut dokunulmazlığını bozmak, görevi kötüye kullanmak, basit yaralama, memurun hürriyeti tahdit eylemi, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması, görevde kişilere kötü davranma, resmî mevki ve meslek sahibinin sırrı açıklaması ve görevli memura mukavemet iddiaları kapsamında yürütülen yargılama neticesinde sanıklar hakkında beraat hükümleri kurulmuş; başvurucunun annesi olan sanık G.Ö. hakkında ise adli para cezasına hükmedilmiştir. Bahse konu karar, Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 12/7/2010 tarihli kararı ile beraat hükümleri yönünden onanmış, sanık G.Ö. hakkında verilen hükmün ise bozulmasına karar verilmiştir. Bu suretle ilgili kamu görevlileri hakkındaki beraat hükümleri Yargıtay onama tarihi olan 12/7/2010 tarihi itibarıyla kesinleşmiştir.

3. 22/5/2003 Tarihli Yayına İlişkin Olan Yargılamalar

21. Başvurucu tarafından, İ. Haber Ajansı mensubu M.İ. aleyhine 22/5/2003 tarihinde meskenine izinsiz girerek konut dokunulmazlığını bozduğu iddiasıyla 22/11/2010 tarihinde açılan tazminat davası sonucunda İzmir 7. Sulh Hukuk Mahkemesinin 23/6/2011 tarihli ve E.2010/1340, K.2011/715 sayılı kararı ile basın mensubu aleyhine 1.000 TL manevi tazminata hükmedilmiş ve karar 26/9/2011 tarihinde kesinleşmiştir.

22. Başvurucunun anne ve babası tarafından 22/5/2003 tarihli yayına ilişkin olarak, ilgili yayın kuruluşunun yayın yönetmeni olan M.S. aleyhine açılan manevi tazminat istemli davanın yargılaması sonucunda İzmir 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 6/12/2012 tarihli ve E.2012/521, K.2012/558 sayılı kararı ile davalı aleyhine toplam 2.000 TL manevi tazminata hükmedilmiş olup 24/1/2013 tarihinde kesinleşen karar gerekçesi şöyledir:

“Davacılar dava dilekçesinde özetle; davalının 22/05/2003 yayın tarihinde T. logosu ile ulusal ölçekte yayın yapan kuruluşun yayın yönetmeni olduğunu, bu kuruluşun 22/05/2003 günlü yayınında başka yayın kuruluşlarından aldığı, meskenlerine izinsiz girilerek çekilen görüntüleri yayınlayarak özel hayatlarının gizliliğini ihlal ettiğini ve başkalarından aldığı görüntülerin üzerine gerçek dışı eklemeler, sözler yazarak abartmalar yaptığını, öyle biçim arasındaki dengeyi bozarak olayı oluş biçimiyle objektif olarak vermeyerek kişilik haklarına saldırdığını, davalı hakkında İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2010/170 esas 2010/444 karar sayılı ilamı ile mahkumiyetine karar verildiğini, bu nedenle kişi başı 2.000,00-YTL'den toplam 4.000,00-YTL manevi tazminatın olay tarihi olan 22/05/2003 tarihinden itibaren işletilecek faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, yargılama

giderleri ve vekalet ücretinin davalıya yükletilmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

.....

Celp edilip incelenen İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2010/170 Esas 2010/444 Karar sayılı kesinleşmiş ilamına göre; davalının basın yoluyla hakaret suçundan dolayı vargılandığı, bu suçları dolayısıyla davalının ilgili mahkemece mahkumiyetine karar verildiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesinde de özetle; sanıkların başka haber ajanlarından ve televizyon kanallarından aldıkları yayın ve görüntüleri herhangi bir araştırma yapmadan yayınladıkları, yapılan yayınların abartılı ve haber verme sınırlarını aşan mahiyette olduğunu, haberde bulunması gereken konu ile anlatım arasında düşünsel bağ ilkesinin ihlal edilerek katılanların bu yayınlara küçük düşürüldüklerinin belirlendiği anlaşılmıştır.

Asliye Ceza Mahkemesinde olayla ilgili olarak tanıkların dinlendiği, tanık beyanlarının katılanların beyanlarını destekler nitelikte olduğunun belirtildiği, yapılan yargılama sonucunda üzerine atılı suçu sabit görülen davalının davacıya karşı işlemiş olduğu basın yoluyla hakaret eylemi nedeniyle davacıların uğradığı manevi zararın giderilmesi amacıyla tarafların ekonomik ve sosyal durumları ile olayın oluş şekli de göz önünde bulundurularak aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.”

23. Başvurucunun anne ve babası tarafından ulusal düzeyde yayın yapan televizyon şirketi aleyhine 22/5/2003 tarihli yayın kapsamında açılan manevi tazminat istemli davanın yargılaması neticesinde İzmir 11. Sulh Hukuk Mahkemesinin 28/6/2011 tarihli ve E.2008/608, K.2011/800 sayılı kararı ile davacılar lehine ayrı ayrı 2.000 TL manevi tazminata hükmedilmiş olup karar gerekçesi şöyledir:

“Davacılar mahkememize ibraz ettikleri dava dilekçesi ile özetle; T. logosu ile yayın yapan kuruluşun, 22.05.2003 tarihinde yaptığı yayında, başka yayın kuruluşlarından aldığı meskenime izinsiz girilerek çekilen görüntüleri yayınlayarak özel hayatının gizliliğini ihlal ettiğini ve başkalarından aldığı görüntülerin üzerine gerçek dışı eklemeler, sözler yazarak abartmalar yaparak özle biçim arasındaki dengeyi bozduğunu, olayın oluş biçimiyle objektif olarak vermeyerek, kişilik haklarına saldırdığını, bu bağlamda yayında sarfedilen "psikolojik tedavi gördükleri" sözlerinin yalan olduğunu, "evden bir kamyon dolusu çöp çıktı", "temizlik görevlileri eve girerek içerideki çöpleri temizlemeye başladı" vb. iddiasında bulunduğunu, görüntülerde böyle bir şey olmadığı halde, evin içinden hiçbir şey çıkmadığı için hem gerçek olmayıp ve hem de küçük düşürücü nitelikte olduğunu belirterek, yayın yoluyla özel hayatlarının gizliliğini ihlal etmesi ve kişilik haklarına saldırması nedeniyle kişi başına, 2.000,00 YTL olmak üzere toplam 4.000,00 YTL manevi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

İzmir 7.Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2008/612 e. sayılı ve bu dosya ile birleştirilen İzmir 3. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2008/614 e. sayılı dosyaları incelendiğinde; davacılar M. Ö. ve G.Ö. vekili tarafından, davalı C. Medya Tv Hizmetleri A.Ş. aleyhine, Y. TV logosu ile yayın yapan kuruluş muhabirinin 22.05.2003 tarihinde, davacıların meskenine girerek görüntü alıp, gerçek dışı söz ve anlatımlarla yayın vererek, konut dokunulmazlığını

bozdukları ve kişilik haklarına saldırı nedeniyle 2.500,00 YTL manevi tazminat talepli açılan davanın 31.03.2009 tarihinde 1.500,00 'den toplam 3.000,00 YTL manevi tazminatın 22.05.2003 tarihinden itibaren yasal faizi ile davalıdan alınıp davacılara verilmesi yönünde karar verildiği ve kararın 11.05.2010 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Dava, İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2005/305 e. sayılı dosyasında görülen davada, davalı kuruluşun haber müdürü ve yayın yönetmeninin mahkumiyet aldığı ve bu dosyada da adı geçen yayın nedeniyle kişilik değerlerine saldırıda bulunulduğu iddiasıyla, açılan manevi tazminat davası olup, tarafların delilleri ve İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2005/305 e. sayılı dosyası incelendiğinde, katılan, M. Ö., G. Ö., D. Ö.'nün şikâyetleri üzerine, sanıklar hakkında, basın yoluyla hakaret suçu nedeniyle cezalandırılmaları istemiyle açılan kamu davasında, sanıkların cezalandırılması yönünde karar verildiği, söz konusu kararın Yargıtay incelemesi sırasında zamanaşımı nedeniyle düşürüldüğü anlaşılmış ancak, mahkeme tarafından yapılan yargılama sonucunda, sübut bulan suç nedeni ile sanıkların cezalandırılmasına karar verilmiş olup, mahkememizce bu karara itibar edilmiştir.

Dosya arasına celbedilen İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2008/255 e. 2009/321 k. sayılı dosyasında, aynı taraflar arasında açılan manevi tazminat davasında, Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2003/951 e. 2009/287 k. sayılı dosyasında, 15.06.2003 tarihi itibarıyla yapılan yayın nedeniyle, davalı şirket çalışanı olan kişilerin cezalandırılması nedeniyle yapılan yargılama sonucunda, manevi tazminat davasının kabulü yönünde karar verildiği anlaşılmıştır. Mahkememiz dosyasında ise, 22.05.2003 gününde yapılan yayın nedeniyle, ayrı oluşan suçtan dolayı, kişilik haklarının ihlali nedeniyle açılan tazminat davası olup, her iki dosyada suç tarihleri farklı olduğundan yargılamaya devam edilmiş, ayrıca dava, işlenen suçun ceza zamanaşımına tabi olduğundan, zamanaşımının da dolmadığı anlaşılmıştır. Bilindiği üzere manevi tazminat şahsın kişilik değerlerine yapılan saldırı üzerine uğramış olduğu manevi çöküntüyü bir nebze olsun gidermek için maddi ödeneye hükmedilmesinden ibarettir. Manevi tazminata hükmedilirken davacı ve davalının ekonomik ve sosyal durumları gözetilerek hak ve nesafet kuralları gözönünde tutulur. Manevi tazminatın birinci koşulu kişilik değerlerine saldırı niteliği taşıyan eylemler olduğuna göre öncelikle somut olayda, bu olguyu irdelemek gerekir. Dava dilekçesinde ve İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2005/305 e. sayılı dosyasında da dava konusu olan, 22.05.2003 tarihinde, yapılan yayın nedeniyle davacıların kişilik haklarının saldırıya uğradığı, konut dokunulmazlığı ve özel hayatlarının gizliliğinin bozulduğu kanaatine varılarak, davacı taraf lehine olayın oluş şekli ve tüm dosya kapsamına göre manevi tazminata hükmedilmesi yönünde aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir."

24. Belirtilen karar temyiz incelemesi sonucunda bozulmuş olup bozma ilamını takiben yapılan yargılama sonucunda Mahkemenin E.2012/827, K.2012/1135 sayılı kararı ile davanın zamanaşımı nedeniyle reddine hükmedilmiş ve karar 16/3/2015 tarihinde kesinleşmiştir.

25. Başvurucu ile anne ve babası tarafından, A.Y. A.Ş., Y.Y.P. ve T. S.T. A.Ş ile C. M.T.H A.Ş. aleyhine 22/5/2003 tarihli yayınlara istinaden açılan manevi tazminat davaları kısmen kabul edilerek davahılar aleyhine manevi tazminata hükmedilmiştir.

26. İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesinin E.2010/170 sayılı dosyası üzerinde, 22/5/2003 tarihli yayınlara ilgili olarak ilgili haber kanallarının haber müdürleri, müdür yardımcıları ve yayın yönetmeni hakkında basın yolu ile hakaret suçundan yürütülen yargılama neticesinde sanıklar hakkında verilen adli para cezasına ilişkin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Gerekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"Katılan D.Ö.'nün Savcılığa müracaat ederek basın yoluyla hakarete uğradığını iddia ettiği, yapılan soruşturmada sanıklar hakkında takipsizlik kararı verildiği, katılanın itirazı üzerine Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığının delillerin mahkemece değerlendirilmesi gerekmesiyle takipsizlik kararını kaldırdığı, bunun üzerine S. T. televizyonu haber müdürü ve müdür yardımcısı olan sanıklar ile T. haber müdürü sanığın atılı suçtan yargılamalarının yapılarak cezalandırılmaları için mahkememizde kamu davası açılmıştır.

Basın yolu ile hakaret suçundan cezalandırılmaları istemi ile haklarında kamu davası açılan Y. K. S. T. TV haber müdürü, H. S. müdür yrd., diğer sanıklar T. haberde haber müdürü, M. S. de T. TV de yayın yönetmeni olarak olay tarihinde görev yapmışlardır. Sanıklar savunmalarında dava konusu haberi İ. haber ajansı ve A. ajansından aldıklarını belirtmişlerdir. Bilindiği üzere basın suçu yayın anında oluşmaktadır, kendilerinin denetim sorumluluğu altında yayınlanan haberin içeriğinde suç unsuru var ise bundan dolayı sorumlu olacaklardır. Dosyaya ibraz edilen cd'nin izlenmesi ve yazılı metin haline getirilmesinde yapılan incelemelerde haberde geçen "İzmirde emekli öğretmenin evinde bir kamyon dolusu çöp çıktı. Ancak yıllardır biriktirilen çöplerin tahliyesi hiç de kolay olmadı, çünkü polis ve zabitanın karşısında hem süpürgeli yaşlı kadın ve kocası hem de Avrupa birliği normlarına göre hesap soran mühendis oğlu vardı. Emekli öğretmen ve ailesi çöplerini vermemek için olağanca güçleri ile direndi. İzmir Güzelyalıda etrafa pis koku yayıldığı için şikâyet edilen bir evin boşaltılması amacı ile polis ve Konak Belediyesi zabıtası birlikte harekete geçti. Dış kapı açılmayınca duvardan atlamak zorunda kalan ekiplerin karşısına ilk olarak Ö. ailesinin mühendis oğlu D. Ö. çıktı... 71 yaşındaki emekli öğretmen M. Ö. ve 70 yaşındaki emekli ebe G. Ö. de oğullarına destek oldular...Ö. ailesinin 20 yıldır oturdukları evden bir kamyon çöp çıktı. G. ve M. Ö. çiftinin 33 yıl önce oğulları H. Ö.'yü trafik kazasında kaybettikten sonra psikolojik tedavi gördükleri belirtildi." şeklindeki ifadeler kullanılmıştır.

Sanıkların hiçbirisi olay yerinde olmayıp, katılanların bahçesinden çıkan ve iddiaya göre etrafa yayılan pis kokuyu duymamışlar ve görmemişler ayrıca; 33 yıl önce oğulları H. Ö.'yü trafik kazasında kaybettikten sonra psikolojik tedavi gördükleri şeklindeki yayının herhangi bir araştırmaya dayanmadığı gibi gerçek olduğu konusunda da bir belge bulunmamaktadır. Mahalle sakinlerinden alınan duyum üzerine denmektedir.

Katılan D. Ö. evinin çöp ev olmadığını ve evin içerisinden olay tarihinde herhangi bir çöp alınmadığını evin bahçesinin 300 metrekare ağaçlık bir alan olup, bahçede bulunan karton kutu, ağaç parçaları, aliminyum ve naylon su

kovaları bulunup bunların kamyonu alınıldığını, kamyonun yarım olduğunu beyan etmiş, diğer katılanlar da aynı yönde beyanda bulunduğu gibi tanık beyanları da katılanların beyanlarını destekler niteliktedir.

Sanıklardan D. Ş. hakkında aynı olaya ilişkin Bakırköy 2.Asliye Ceza Mahkemesinde dava açıldığı iddia edilmiş, Bakırköy 2.Asliye Ceza Mahkemesinin 2003/951 esas sayılı dosyasının sureti istenmiş tetkikinde suç tarihinin farklı olduğu anlaşılmıştır.

Sanıklar başka haber ajanlarından ve televizyon kanallarından aldıkları yayın ve görüntüleri herhangi bir araştırma yapmadan yayınlamışlar, yapılan yayınlar abartılı ve haber verme sınırlarını aşar mahiyette olup, haberde bulunması gereken konu ile anlatım arasında düşünsel (fikri) bağ ilkesi ihlal edilmiş, katılanlar bu yayın ile küçük düşürülmüşlerdir.

Sanıklar hakkında 765 sayılı TCK'nun 480/1 maddesinin uygulanması halinde 3 ay hapis ve suç tarihi itibarıyla 343,00 YTL adli para cezası ile cezalandırılmalarının gerektiği, bu nedenle bu yasanın sanıklar lehine olmadığı anlaşıldığından, sanıkların eylemlerine uyan ve lehlerine bulunan 5237 sayılı TCK'nun 125/1-2 125/4, 43,62,52/2 maddeleri gereğince cezalandırılmalarına, sanıkların ileride tekrar suç işlemekten çekinmelerine sebep olacağı yönünde mahkememize kanaat gelmediğinden takdiren CMK'nın değişik 231/5 md.si gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yer olmadığına karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığından, aşağıdaki hüküm kurulmuştur."

27. Belirtilen karar temyiz edilmekle Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 29/3/2011 tarihli bozma ilamı ile ortadan kaldırma kararı verilerek kesinleşmiştir.

4. 15/6/2003 Tarihli Yayına İlişkin Olan Yargulamalar

28. Başvurucu ile anne ve babası tarafından 15/6/2003 tarihli yayına ilişkin olarak H. R.T. A.Ş. aleyhine 13/6/2008 tarihinde açılan tazminat davasında, İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20/10/2009 tarihli ve E.2008/255, K.2009/321 sayılı kararı ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiş olup karar gerekçesi şöyledir:

"...Tarafların iddia ve savunmaları, celp edilen kayıt ve belgeler, getirilen Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2003/951 Esas 2009/287 Karar sayılı dosyası ve tüm dosya kapsamı itibarıyla; dava dilekçesinde her 3 davacı 15/6/2003 günlü yayın nedeniyle kişilik haklarına saldırıldığı gerekçesiyle davalı yayın şirketinden manevi tazminat istemiş olup, davacılar aynı evde oturan ana baba ve oğuldan oluşan ailedir ve yayın da davacıların evinde izinsiz görüntü çekimi yapıldıktan başka evde çöp biriktiren aile; şizofren, psikiyatrik hastalık ve çöplerin toplanmasına itiraz eden ve direnin insanlar ifadeler ve anlatımlar anlatılmış, eylem ve dava tarihi itibarıyla zamanasımı dolmamış dava süresinde açılmış olup, davalı şirketin çalışanı olan görüntü yönetmeni ve çekim yapan ve haber sunan kişiler olan dava dışı ....'nın getirtilip incelenen Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesinin 2009/287 Karar sayılı mahkumiyet kararı ve bu karara itiraz üzerine itirazı reddeden ve kararı onayan Bakırköy 13. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı onamasıyla kesinleştiği ve böylece davacılar 15/06/2003 günlü haber yayınına şeref ve saygınlıklarına yayın yoluyla saldırıldığı ve davalı şirket çalışanı olan kişilerin T.C.K.'nın 125/1-2-4-62 maddeleri gereğince cezalandırıldıkları, ancak ilk defa suç işlemiş oluşları ve sair gerekçelerle 5728 sayılı kanun

gereği hükmün açıklanmasının geri bırakıldığı ve kararın kesinleştiği anlaşılmış olup, böylece BK'nın 41-50-100 maddeleri gereğince davalı işverenin kendi elemanları vasıtasıyla yaptığı haksız fiil ve oluşan zararın ödemesi gerekmeyle ve davacıların ve karşı yanın sosyal ve ekonomik durumu Türk parasının alım gücü, manevi tazminatın bir ceza olmamakla birlikte taraflarla tatmin duygusu yaratması ancak zenginleşme aracı sayılamayacağı hususları düşünülmekle tek cylemle her 3 davacı birlikte zarar görüp, dava arkadaşlığı da doğmuş olmakla her bir davacı için 2.000,00-YTL olmak üzere toplam 6.000,00-TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan alınıp davacılara verilmesine, fazla talebin reddine ve aşağıda hüküm kısmında belirtilen şekilde karar verilmesi gerekeceği kamısına varılmıştır."

29. Belirtilen karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 21/4/2011 tarihli ve E.2010/4790, K.2011/4510 sayılı ilamı ile zamanaşımı süresinin dolduğundan bahisle bozulmuş; İlk Derece Mahkemesinin direnme kararı vermesinin akabinde Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından zamanaşımı süresinin dolmadığı gerekçesiyle direnme kararı uygun bulunmuş, işin esasına yönelik itirazların incelenmesi için dosyanın Yargıtay 4. Hukuk Dairesine gönderilmesine karar verilmiştir. Davanın kısmen kabulüne ilişkin karar anılan Dairenin 23/1/2013 tarihli kararı ile onanmıştır.

30. Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin E.2003/951 sayılı dosyası üzerinde, 15/6/2003 tarihli yayımla ilgili olarak ilgili haber kanalının haber müdürü, haber yönetmeni ve haber spikeri hakkında televizyon yayını yolu ile madde mahsusa tayin ve isnadı suretiyle hakaret suçundan yürütülen yargılama neticesinde haber müdürü olan sanık hakkında davanın zamanaşımı sebebiyle düşürülmesine ve diğer iki sanık hakkında verilen adli para cezasına ilişkin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Gerekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının 11.09.2003 tarihli iddianamesi ile, sanığın suç tarihinde T. televizyonu haberlerinden sorumlu İstanbul Haber Müdürü olduğu, 15.06.2003 günü T. televizyonunun 12.00-12.30 d yayınlanan haber programında görüntüler de yayınlanmak suretiyle şikâyetçinin evinin " Çöp ev " olduğunu, evini çöp ev haline getiren şikâyetçinin mühendis olduğunu, mühendis, doktor farketmediğini, bunun psikolojik bir vaka olduğunu, hasta olduğunu belirterek gerçeği araştırmadan bir haber ajansından alınan gerçek olmayan bilgilere dayanarak yayın yapıldığını belirterek sanık D. Ş.'nin 765 sayılı TCK'nın 480/1- son maddesi uyarınca yargılanarak cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

...

Tanıklarlar ... yeminli beyanlarında katılanları uzun süredir tanıdıklarını, evlerinin çöp ev olmadığını, suç tarihinde belediye evlerine girdiğinde evin bahçesinden çöp niteliği taşımayan şeylerin alınarak çöpmüş gibi belirtildiğini, oysa belediyenin getirdiği kocaman kamyonun sadece zeminine bir kaç parça mukava kutu ve ağaç parçalarının konulduğunu, bunların da zaten yakacak olarak pek çok kişinin muhafaza ettiği şeyler olduğunu belirtmişlerdir

Suçla konu yayın CD si ve CD çözümü dosyaya getirilmiş, ayrıca CD duruşma sırasında izlenmiş ve bilirkişi raporu ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

CD çözümüne ilişkin bilirkişi raporunda: katılanların evinin çöp ev

olarak lanse edildiği, bunun temelini psikolojik bir rahatsızlığa, şizofreniye dayandığının ifade edildiği belirtilmiştir.

İzmir 2. İdare Mahkemesinin 2004/979 esas 2005/1605 karar sayılı kararında İzmir valiliğinin davacı M. Ö.'ün konutuna izin alınmadan girilmesi üzerine daha sonra Konak kaymakamlığının onayı ile eve girildiği, konut dokunulmazlığının ihlal edildiği, idarece yapılan işlemin hukuka aykırı olduğu belirtilerek manevi tazminata hükmedilmiştir.

İddia makamı esas hakkında mütalaasında; Sanıklardan D. Ş.'nin atılı suç ile ilgili olarak 17.02.2004 tarihinde savunmasının alındığı, atılı suç için 765 sayılı TCK'nın 102/4 maddesi gereğince 5 yıllık zamanaşımı süresinin öngörüldüğü, bu tarihten sonra da zamanaşımını kesen herhangi bir işlem yapılmadığı anlaşıldığından sanık D. Ş. hakkında açılan kamu davasının düşürülmesine, sanıklar M. S. ve F. S. E.'nin , 15.06.2003 tarihinde T. televizyonunda saat 12.00-12 30 arasında yayınlanan haber programında çöp evden bahseden haberde şikâyetçi D. Ö.'ye hakaret içeren söz ve görüntüler ile ilgili olarak haberi sunan ve haber genel yayın müdürü, sorumlu oldukları tüm dosya kapsamı ile anlaşıldığından sanıkların atılı suçtan eylemlerine uyan 5237 sayılı TCK'nın 125/1-2-4 ve 53. maddeleri gereğince cezalandırılmalarına, şartları bulunmakla sanıklar hakkında CMK'nın 231. maddesi gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Yapılan yargılama, iddia, savunma, duruşmada oluşan vicdani kanaat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; uzman kişilerce gerekli inceleme yapıp, muayene ve rapor düzenlenmemesine rağmen, katılanların şizofren olarak lanse edilip, toplumda damgalanmalarına sebebiyet verildiği, yayının katılanları küçük düşürücü değer yargısı içerdiği, 3984 sayılı yasa uyarınca sanıkların cezai sorumluluklarının bulunduğu, sanıklar M. S. Ve F. S. U.'nın suçunun sabit olduğu ve fakat 5728 sayılı yasanın 562. maddesi ile değişik CMK'nın 231. maddesinde düzenlenen şartların sanık lehine gerçekleştiği kanaat ve sonucuyla aşağıdaki gibi karar verilmiştir."

B. İlgili Hukuk

31. 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 58. maddesi şöyledir:

"Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

32. Mahkemenin 13/10/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

33. Başvurucu; zabıta görevlileri ve haber ajansı çalışanları tarafından rızası olmaksızın konutuna girildiğini, elde edilen görüntülerin doğru olmayan bilgiler eşliğinde davalı yayın organı tarafından kullanılarak iki defa haber konusu yapıldığını, söz konusu yayınların 22/5/2003 ve 15/6/2003 tarihlerinde gerçekleştirildiğini, belirtilen haber içeriklerinde evinde çöp biriktirdiği ve psikolojik sorunları olduğuna ilişkin yanlış bilgiler verilmek suretiyle kişilik haklarına zarar verildiğini, 22/5/2003 tarihli yayına

istinaden açtığı manevi tazminat davasının reddedildiğini, aynı tarihli yayın hakkında anne ve babası tarafından açılan davanın ve benzer içerikli 15/6/2003 tarihli yayın hakkında açılan diğer davaların ise kabul edildiğini, reddedilen davası hakkında yaptığı karar düzeltme başvurusunun ise talep konusunun miktar itibarıyla karar düzeltme sınırının altında yer alması nedeniyle reddedildiğini belirterek Anayasa'nın 20., 21. ve 36. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

34. Anayasa Mahkemesi olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağli olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16).

35. Başvuru tarafından Anayasa'nın 20., 21. ve 36. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiği iddia edilmiş olmakla beraber kamu görevlileri ve özel şahıslarca konut dokunulmazlığının ihlal edildiği yönündeki iddia açısından etkili giderim yolunun esasen ceza yargılaması olduğu ve başvuru tarafından yapılan şikâyet üzerine başlatılan soruşturma sonrasında yürütülen ceza yargılamalarında sanıklar hakkında kurulan hükmün 12/7/2010 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra başvuru tarafından farklı tarihlerde gerçekleştirilen (22/5/2003 ve 15/6/2003) iki ayrı yayından bahsedilmekle birlikte başvuruya konu edilen yargılama faaliyetinin İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/5/2003 tarihli yayına istinaden manevi tazminat talep edilen E.2013/153, K.2013/216 sayılı dosyası kapsamında yürütülen yargılamaya ilişkin olduğu görülmektedir. Başvuru tarafından, konutuna girilerek elde edilen görüntüler yayımlanmak suretiyle özel hayatın gizliliği hakkının da ihlal edildiği iddia edilmekle birlikte yargılamaya konu 22/5/2003 tarihli yayına ait görüntüler ve bu görüntülere ait bilirkişi raporunun incelenmesinden (bkz. § 10), söz konusu yayında başvurucağının meskenine girilerek alınan görüntülerin değil konut önünde başvurucağı ve ailesi ile kamu görevlileri arasında yaşanan tartışmalara ait görüntüler ile evden çıkarılan bir kısım malzemenin bir kamyonuya yüklendiğine dair görüntülerin yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu tespitler çerçevesinde başvurucağının iddiaları ve bu iddiaların mahiyeti gereği başvurucağının maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı ile adil yargılanma hakkı kapsamında incelenmesi uygun görülmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

a. Adil Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

36. Başvurucağı, karar düzeltme başvurusunun, talep konusunun miktar itibarıyla karar düzeltme sınırının altında yer alması nedeniyle reddedildiğini belirterek Anayasa'nın 36. maddesinde tanımlanan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

37. Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurucağının esasının incelenebilmesi için kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına da girmesi gerekir. Bir başka ifadeyle Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurucağının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

38. Hak arama özgürlüğü Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenmiş ve anılan maddede hak arama hürriyeti için herhangi bir sınırlama nedeni öngörülmemiş ise de

Anayasa'nın mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceğini öngören 142. ve davaların mümkün olan süratle sonuçlandırılmasını ifade eden 141. maddelerinin hak arama hürriyetinin kapsamının belirlenmesinde gözetilmesi gerektiği açıktır.

39. Buna göre usul kanunlarının Anayasa'ya uygun olmak koşuluyla düzenlenmesi kanun koyucunun takdirine bırakılmıştır. Anayasa'da tüm mahkeme kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulabilmesi hakkını içeren bir kurala da yer verilmemiştir (*Tufan Şahin*, B. No: 2012/799, 26/3/2013, § 19; *Erendiz Önal*, B. No: 2014/1133, 30/6/2014, §§ 35-47).

40. Başvurucunun başvuru dilekçesinde ifade ettiği temyiz incelemesi sonucu verilen kararlara karşı karar düzeltme yoluna başvuru hakkı, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden olmadığı gibi Sözleşme ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokollerden herhangi birinin kapsamına da girmemektedir.

41. Açıklanan nedenlerle başvuruya konu ihlal iddiasının Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kaldığı anlaşıldığından başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Maddi ve Manevi Varlığın Korunması ve Geliştirilmesi Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

42. Başvurunun incelenmesi neticesinde açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşıldığından başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

43. Başvurucu, rızası olmaksızın konutuna girilerek elde edilen görüntülerin doğru olmayan bilgiler eşliğinde bir yayın organı tarafından kullanılması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

44. Bakanlık görüş yazısında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından kişisel itibarın korunması hususunun Sözleşme'nin 8. maddesi bağlamında değerlendirildiği ve bu kapsamda kişisel itibar ve basın özgürlüğünün karşı karşıya geldiği durumlarda olayın tüm koşulları, haberin içerik ve sunuş tarzına ilişkin özellikleri dikkate alınarak yargısal makamlarca bir değerlendirme yapılması gerektiği belirtilerek AİHM önüne benzer ihlal iddialarıyla yansıyan dava ve karar örneklerine yer verilmiştir.

45. Anayasa Mahkemesine yapılan bir bireysel başvurunun esasının incelenebilmesi için kamu gücü tarafından müdahale edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Sözleşme ve Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerinin kapsamına da girmesi gerekmekte olup Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan bir hak ihlali iddiasını içeren başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi mümkün değildir (*Onurhan Solmaz*, § 18).

46. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

47. Özel hayat alanına dâhil olan tüm hukuksal çıkarlar Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında güvence altına alınmakla birlikte söz konusu hukuksal çıkarların Anayasa'nın farklı maddelerinin koruma alanına girdiği görülmektedir. Bu bağlamda özel hayat kavramına dâhil bir kısım hukuksal değerler Anayasa'nın 20. maddesinde düzenlendiği, Sözleşme'nin 8. maddesinin güvence kapsamında yer alan şeref ve itibar hakkının ise Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası kapsamında yer alan manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı kapsamında güvence altına alındığı anlaşılmaktadır.

48. Bireyin şeref ve itibarı, Anayasa'nın 17. maddesinde yer alan "*manevi varlık*" kapsamında yer almaktadır (S.S.A., B. No: 2013/2355, 7/11/2013, § 29). Devlet, bireyin manevi varlığının bir parçası olan şeref ve itibara keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlüdür.

49. Bu bağlamda maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı kapsamında devlet için söz konusu olan yükümlülük, sadece belirtilen haklara keyfi surette müdahaleden kaçınmakla sınırlı olmayıp öncelikli olan bu negatif yükümlülüğe ek olarak bu hakka etkili bir biçimde saygının sağlanması bağlamında pozitif yükümlülükleri de içermektedir. Söz konusu pozitif yükümlülükler, bireyler arası ilişkiler alanında olsa da belirtilen hakka saygıyı sağlamaya yönelik tedbirlerin alınmasını zorunlu kılar.

50. Anayasa'nın 17. maddesinde, manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı açısından herhangi bir sınırlama nedeni öngörülmemiş olmakla beraber özel sınırlama nedeni öngörülmemiş olan hakların dahi hakkın doğasından kaynaklanan bazı sınırları bulunmakta, ayrıca Anayasa'nın diğer maddelerinde yer alan kurallara dayanılarak da bu hakların sınırlandırılması mümkün olabilmektedir. Bu noktada Anayasa'nın 13. maddesinde yer alan güvence ölçütleri işlevsel niteliği haizdir.

51. Özellikle bir müdahale iddiası kapsamında birden fazla temel hakkın korunması gereksiniminin ortaya çıktığı durumlarda söz konusu temel haklar arasında bir dengeleme yapılması gerekmektedir. Somut olayda olduğu gibi şeref ve itibar hakkına yönelik müdahalenin yazılı, işitsel veya görsel iletişim araçları ile yapılmış olması durumunda ifade ve basın hürriyeti ile bireyin şeref ve itibarının korunması menfaatleri arasında bir dengeleme yapılması ihtiyacı doğmaktadır.

52. Anayasa'nın "*Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti*" kenar başlıklı 26. maddesi şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlandırılabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."

53. İfade özgürlüğü; kişinin haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine serbestçe ulaşabilmesi, düşünce ve kanaatlerinden dolayı kınanamaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi, başkalarına aktarabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir. Basın özgürlüğünü kapsayan ifade özgürlüğü, çeşitli araçlar ile düşünce ve kanaatleri açıklama, yorumlama; bilgi, haber ve eleştirilerin yayın ve dağıtım haklarını kapsar. Aynı zamanda düşüncenin iletilmesini ve dolaşımını gerçekleştirerek bireyin ve toplumun bilgilenebilmesini de sağlar (*Medya Gündem Dijital Yayıncılık Ticaret A.Ş.*, [GK], B. No: 2013/2623, 11/11/2015, § 27).

54. Muhalif olanlar da dâhil olmak üzere düşüncelerin her türlü araçla açıklanması, açıklanan düşünceye paydaş sağlanması, düşünceyi gerçekleştirme ve bu konuda başkalarını ikna etmek için çaba gösterilmesi çoğulcu demokratik düzenin gereklerindendir. Bu itibarla düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın özgürlüğü demokrasinin işleyişi için yaşamsal öneme sahiptir (*Bekir Coşkun*, § 34). Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır (*Emin Aydın* [GK], B. No: 2013/2602, 23/1/2014, § 41).

55. Anayasa'nın 26. maddesinde ifade özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar "söz, yazı, resim veya başka yollar" olarak ifade edilmiş ve "başka yollar" ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir. İfade özgürlüğü, Anayasa'da yer alan diğer hak ve özgürlüklerin öncelikli bir kısmını doğrudan etkiler. Gazete, dergi veya kitap biçiminde basın yayın yoluyla düşüncenin yayılmasının başlıca aracı olan basın da ifade özgürlüğünün kullanılma biçimlerinden biridir (*Bekir Coşkun*, § 30).

56. Basın özgürlüğü, Sözleşme'de ayrı bir madde olarak değil ifade özgürlüğüne ilişkin 10. madde kapsamında koruma altına alınmıştır. Sözleşme'nin 10. maddesi, yalnızca düşünce ve kanaatlerin içeriğini değil iletilme biçimlerini de koruma altına almaktadır (*Observer ve Guardian/Birleşik Krallık*, B. No: 13585/88, 26/11/1991, § 59). AİHM içtihatlarında sıklıkla vurgulandığı gibi ifade özgürlüğü demokratik toplumun temelini oluşturan ana unsurlardan ve toplumun ilerlemesi ve bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturmaktadır. AİHM -Sözleşme'nin 10. maddesinin ikinci paragrafı saklı tutulmak üzere- ifade özgürlüğünün sadece toplum tarafından kabul gören, zararsız veya ilgisiz kabul edilen "haber" ve "fikirler" için değil incitici, şok edici ya da endişelendirici bilgi ve düşünceler için de geçerli olduğunu pek çok kararında yinelemiştir. AİHM'e göre ifade özgürlüğü, yokluğu hâlinde "demokratik bir toplum"dan söz edilemeyecek olan çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin bir gereğidir. 10. maddede güvence altına alınan bu hak, bazı istisnalara tabi ise de bu istisnaların dar yorumlanması gerekir (*Handyside/Birleşik Krallık*, B. No: 5493/72, 7/12/1976, § 49).

57. Özgür bir siyasal sistemde devletin eylem ve işlemlerinin, adli ve idari yetkililerin olduğu kadar basının ve aynı zamanda kamuoyunun da denetimi altında bulunması gerekmektedir. Yazılı, işitsel veya görsel yayın araçları; kamu gücünü

kullanan organların siyasi kararlarını, eylemlerini ve ihmallerini sıkı bir denetime tabi tutarak ve vatandaşların karar alma süreçlerine katılımını kolaylaştırarak demokrasinin sağlıklı bir şekilde işlenmesini ve bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerini güvence altına almaktadır (*Medya Gündem Dijital Yayıncılık Ticaret A.Ş.*, § 39).

58. Basının yerine geçip belli bir durumda kullanılacak haber yapma şeklinin ne olacağını belirlemek yargı mercilerinin görevi olmamakla birlikte sosyal görevini yerine getirebilmesi için basının özgür olması kadar sorumluluk bilinci ile hareket etmesi de şarttır. Basın özgürlüğünde belli ölçüde abartıya ve hatta tahrik yoluna başvurmamak mümkün olsa da bu özgürlük aynı zamanda ilgililerin meslek ahlakına saygı göstererek doğru ve güvenilir bilgi verecek şekilde iyi niyetli olarak hareket etmelerini de zorunlu kılmaktadır (*Kadir Sağdıç*, § 53).

59. Kötü niyetli olarak gerçeğin çarpıtılması kabul edilebilir eleştiri sınırlarını aşabilir. Gerçeğe uygun bir beyana kamuoyunun gözünde yanlış bir imaj uyandırabilecek vurgular, değer yargıları, varsayımlar hatta imalar eşlik edebilmektedir. Dolayısıyla haber verme görevi zorunlu olarak ödev ve sorumluluklar ve basın kuruluşlarının kendiliğinden uymaları gereken sınırlar içermektedir. Bu durum özellikle basında yer alan söylemlerde isimleri zikredilen kişilerin ciddi şekilde itham edilmeleri hâlinde geçerlidir (*Kadir Sağdıç*, § 54).

60. Basın özgürlüğü Sözleşme'de de ayrı bir madde olarak değil ifade özgürlüğüne ilişkin 10. madde kapsamında güvence altına alınmakta ve Sözleşme'nin 10. maddesi hem düşünce ve kanaatlerin içeriğini hem de iletilme biçimlerini koruma altına almakta ve bu vasıtaların gerek yazılı, gerek görsel ve işitsel yayın araçlarını kapsadığı görülmektedir. Anayasa'nın 28. maddesinde birtakım yazılı yayın araçlarını koruma amacıyla özel hükümler sevk edilmiş olmakla birlikte gerek Anayasa Mahkemesi gerek AİHM içtihadı ile ortaya konulan ve basılı yayın vasıtaları ile dile getirilen ifadelerin -fonksiyonları nazara alınarak- diğer ifade türlerine göre daha geniş bir korumadan yararlanmalarını gerektiren ilkelerin, işitsel ve görsel iletişim araçları ile serdedilen fikir ve düşünceler için de uygulanması gerektiği açıktır. Bu bağlamda haber veya fikir almak ya da vermek maksadıyla yazılı, işitsel veya görsel iletişim araçları ile açığa vurulan ifadelerin genel olarak 26. maddenin güvence kapsamında yer aldığına kuşku yoktur.

61. Somut başvuru açısından başvurucu hakkında ilgili televizyon kanalında yayınlanan görüntü ve yorumların, başvurunun şeref ve itibar hakkına yönelik bir müdahale oluşturduğu açıktır. Bununla birlikte belirtilen görüntü ve yorumların bir televizyon haberine konu edildiği görülmekle somut başvuru açısından başvurunun şeref ve itibar hakkı ile ilgili yayın kuruluşunun düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti ve bu bağlamda basın özgürlüğü arasında makul bir dengenin gözetilip gözetilmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

62. Benzer nitelikteki başvurular daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından incelenmiş olup şeref ve itibarı etkileyen sözlü saldırılar veya yayınlara karşı bireyin korunmaması hâlinde Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasının ihlal edilmiş olabileceği (*Kadir Sağdıç*, § 36; *İlhan Cihaner (2)*, B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 42), Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasının uygulanabilmesi için kişinin itibarına yapılan saldırının, itibara saygı gösterilmesini isteme hakkından başvurunun kişisel olarak yararlanmasına zarar verecek şekilde yapılmış olup olmadığının olayın şartlarına göre değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (*Kadir Sağdıç*, § 39; *İlhan Cihaner (2)*, § 45).

63. Yapılması gereken dengelemede gözönünde bulundurulması gereken ölçütler de daha önce ayrıntılı şekilde tespit edilmiş olup bu bağlamda ilgili haber veya yayının genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlayıp sağlamadığı, hedef alınan kişinin konumu (siyasetçi, kamu görevlisi veya sıradan birey olup olmaması ve ünlülük derecesi gibi); haber, yayın, köşe yazısı veya makalenin konusu, ilgili kişinin önceki davranışları; yayının içeriği, şekli ve sonuçları ile haberin yayınlanma şartlarının bir bütün olarak gözönünde bulundurulması gerekmektedir (*İlhan Cihaner (2)*, §§ 66-73; *Kadir Sağdıç*, §§ 58-66; *Nihat Özdemir*, B. No: 2013/1997, 8/4/2015, §§ 54-61; *Ali Suat Ertosun*, B. No: 2013/1047, 15/4/2015, §§ 44-520).

64. Bu kapsamda söz konusu haber, makale veya fotoğrafların yayımlanmasının kamu yararına yönelik bir tartışmaya yapacağı katkı en önemli unsurdur. Hedef alınan kişinin rol ve fonksiyonu ile haber, yazı, röportaj ve/veya fotoğrafa konu faaliyetin niteliği de bu kriterle bağlantılı olarak değerlendirilmelidir. Kamu tarafından tanınmayan bir kişinin kişisel itibarına saygı gösterilmesini isteme hakkı açısından daha özel bir korumadan yararlanmayı talep edebilmesi gerekir. İlgili haberin, röportajın, fotoğrafın veya makalenin yayımlanma şekli ve hedef alınan kişinin yayın içeriğindeki sunulma biçimi de gözönünde bulundurulması gereken bir diğer unsurdur.

65. Bu bağlamda dava konusu söylemlerin maddi vakıaların açıklanması veya değer yargısı olarak nitelendirilmesi önemlidir. Bu noktada maddi olgular ile değer yargısı arasında dikkatli bir ayrıma gidilmelidir. Maddi olgular ispatlanabilse de değer yargılarının doğruluğunu ispatlamanın mümkün olmadığı hatırd tutulmalıdır (*Kadir Sağdıç*, § 57; *İlhan Cihaner (2)*, § 64; aynı yönde AİHM kararı için bkz. *Lingens/Avusturya*, B. No: 9815/82, 8/7/1986, § 46).

66. Şeref ve itibar hakkı ile basın özgürlüğü arasında kurulması gereken dengenin gözetildiğinin kabulü için bireyin şeref ve itibar hakkının korunmasına ilişkin yararından daha ağır basan bir yararın varlığının yukarıda belirtilen ölçütler çerçevesinde ve somut olgulara dayanarak ortaya konulması gerekmektedir.

67. Başvurucu tarafından, ilgili televizyon haberinde evine ait görüntüler yayımlanırken habere eklenen gerçek dışı sözlerle kendisinin ve ailesinin çöp toplayarak biriktirdiği yönünde kamuoyunda yanlış izlenim oluşturulduğu, psikolojik tedavi gördüğü yönünde gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğu, yapılan yayında objektiflikten uzaklaşıldığı, haber sınırlarının aşıldığı, genişletici ve yanlış yorumlarda bulunulduğu, toplumda husumet oluşturan bir dil kullanılarak küçük düşürülmek suretiyle kişilik haklarının ihlal edildiği iddia edilmektedir.

68. Başvuruya konu olayda kamusal makamlarca gerçekleştirilen bir müdahale olmamakla birlikte özel hukuk kişileri arasındaki ilişkiler temelinde gündeme gelen temel hak ihlali iddiaları karşısında yeterli ve etkili hukuki mekanizmaları içeren yasal bir çerçevenin oluşturulması ve ilgili menfaatlerin gerekli usule ilişkin güvenceleri haiz bir yargılama prosedürü çerçevesinde bir dengelemeye tabi tutulması, kamusal makamların bu alandaki pozitif yükümlülüğünün içeriğine dâhildir.

69. 6098 sayılı Kanun'da, kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören bireylerin uğradıkları manevi zarara karşılık manevi tazminat talebinde bulunabilecekleri açıkça düzenlenmiş olup basın yolu ile kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden bireylerin, ihlalin tespiti ve giderimi hususunda yararlanabilecekleri yasal alt yapının mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte söz konusu talepleri karara bağlayan yargısal makamlarca, şeref ve itibar hakkının ihlal

edildiğini iddia eden birçinin menfaati ve ilgili yayın çerçevesinde gündeme gelen basın özgürlüğü arasında adil bir dengenin tesis edilmesi zaruri olup bu suretle kamusal makamların kişileri eleştirme sınırlarını aşan müdahalelerden korumakta yetersiz kalıp kalmadıklarının değerlendirilebilmesi mümkündür.

70. Derece Mahkemesi tarafından, basın özgürlüğüne ilişkin olarak basına sağlanan güvencenin amacının toplumun sağlıklı, mutlu ve güvenlik içinde yaşayabilmesinin gerçekleştirilmesi olduğu, bunun ise halkın dünyada ve özellikle içinde yaşadığı toplumda meydana gelen ve toplumu ilgilendiren konularda bilgi sahibi olması ile olanaklı olduğu, basının olayları izleme, araştırma, değerlendirme, yayma ve böylece kişileri bilgilendirme, öğretme, aydınlatma ve yönlendirmede yetkili ve aynı zamanda sorumlu bulunduğu ve bu açıdan ayrı bir konuma sahip olduğu, bununla birlikte basın özgürlüğünün sınırsız olmayıp yayınlarda Anayasa'da güvence altına alınmış bulunan kişilik haklarına saldırıda bulunulmamasının da yasal bir zorunluluk olarak ortaya çıktığı belirtilmiştir. Kararda ayrıca basın özgürlüğü ile kişilik değerlerinin karşı karşıya geldiği durumlarda hukuk düzeninin çatışan iki değeri aynı zamanda koruma altına alması düşünülemeyeceğinden bu iki değerden birinin diğerine üstün tutulması gerektiği ifade edilmiştir. Basının objektif sınırlar içinde kalmak suretiyle yayın yapması gereğine işaret eden Mahkeme; o anda ve görünürde var olup da sonradan gerçek olmadığı anlaşılan olayların yayınından da basının sorumlu tutulmaması gerektiğini belirtmiş ve dava konusu yapılan haberle ilgili olarak davacının şikâyeti sonucunda davalı şirketin çalışanları hakkında basın yoluyla hakaret suçundan kamu davası açılmakla birlikte zamanaşımı nedeniyle kamu davasının düşürülmesine karar verildiğini, ilgili Kaymakamlık tarafından verilen yazılı olur ile güvenlik güçlerince başvuruçunun oturduğu eve gidildiğinin ve maskeli zabıta elemanlarının ev ve bahçeden içi dolu poşetler çıkarıldığının sabit olduğunu, dava konusu yayının verilmiş biçimi ile habercilik kapsamında kaldığını, haber verme hakkı, gerçeklik, kamu yararı, toplumsal ilgi, güncellik ve konu ile ifade arasındaki düşünsel bağlılık ilkelerine uygun düşüğünü, davacının kişilik haklarına yönelik bir saldırının bulunmadığını, öz ve biçim dengesinin başvuruçuyu aleyhine bozulmadığını, bu hâliyle yazıda hukuka aykırılık unsurunun olmadığının anlaşıldığını vurgulamıştır.

71. İlgili yayın içeriği incelendiğinde söz konusu haberde başvuruçunun evinden bir kısım poşetin çıkarıldığına, neticede bir kamyonun tahta, plastik, karton, kâğıt vs. malzemelerle doldurulduğuna ve başvuruçuyu ile ailesinin kolluk görevlilerince gözetimine alındığına ilişkin görüntüler eşliğinde zaman zaman ekranlara yansıyan ve çöp ev olarak adlandırılan vakalara benzer bir olayın yaşandığına dair bir yayının gerçekleştirildiği görülmektedir. Emekli bir öğretmenin evinden bir kamyon dolusu çöp çıktığı ancak yıllardır biriktirilen çöplerin tahliyesinin kolay olmadığı çünkü polis ve zabitanın karşısında hem süpürgeli yaşlı kadın ve kocası hem de Avrupa Birliği normlarına göre hesap soran mühendis oğlunun bulunduğu, emekli öğretmen ve ailesinin çöplerini vermemek için olanca güçleriyle direndiği, etrafa pis koku yayıldığı için şikâyet edilen bir evin boşaltılması amacıyla polis ve belediye zabıtasının birlikte harekete geçtiği, dış kapı açılmayınca duvardan atlamak zorunda kalan ekiplerin karşısına ilk olarak Ö. ailesinin mühendis oğlu D.Ö.'nün çıktığı, Mahkeme kararı tartışmasının giderek sertleştiği, 71 yaşındaki emekli öğretmen M.Ö. ve 70 yaşındaki emekli ebe G.Ö.'nün de oğullarına destek oldukları, polis ve zabitanın ise verilen emri yerine getirmekte kararlı olduğu, direnişe karşı ev sahiplerinin karakola götürülmcsinin kararlaştırıldığı, ancak bunun kolay olmadığı, baba ve oğlunun sürüklenerek polis aracına götürülürken G.Ö.'nün eline süpürgeyi aldığı, sonunda yaşlı kadının da zorla

polis aracına bindirildiği, bu arada temizlik görevlilerinin eve girerek içerideki çöpleri temizlemeye başladığı, Ö. ailesinin 20 yıldır oturdukları evden bir kamyon çöp çıktığı, G. ve M.Ö. çiftinin 33 yıl önce oğulları H.Ö.yü trafik kazasında kaybettikten sonra psikolojik tedavi gördüklerinin belirtildiği şeklindeki görüntülü yorumların da belirtilen habere eşlik ettiği anlaşılmaktadır.

72. Bu kapsamda ilk olarak ulusal bir haber kanalının haber kuşağı içinde yer verilen söz konusu yayının olgular temelinde gelişen bir tartışmaya bir katkı sunup sunmadığı ve içeriğinin kamunun merakını giderme isteğinin ötesine geçip geçmediği sorularına cevap verilmelidir. Bu bağlamda bir haber veya yayının kamuyu bilgilendirme değeri ne kadar yüksek ise kişinin söz konusu haber veya makalenin yayımlanmasına o kadar çok boyun eğmesi, yayının bilgilendirme değeri ne kadar düşükse kişinin şeref ve itibarının korunmasına ilişkin menfaatine o kadar çok üstünlük tanınması gerekmektedir.

73. Söz konusu haberde kamuoyuna çöp ev vakaları olarak yansıyan ve sıklıkla haber konusu yapılan, çevre ve bu bağlamda insan sağlığını yakından ilgilendiren bir konuda yayın yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda basının genel yarar nitelikli sorunlarla ilgili olarak bilgi ve fikirleri yayma fonksiyonuna kamunun bu bilgi ve fikirleri alma hakkının eklendiği unutulmamalıdır.

74. Yukarıda yer verilen görüntü çözümleri ve bilirkişi raporu bağlamında (bkz. § 10) yapılan yayın değerlendirildiğinde özellikle başvurunun anne ve babası hakkında değer yargısı ifade edebilecek birtakım bilgilere yer verilmekte ise de söz konusu yayının temel olarak maddi olgulara dayalı olarak gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

75. Her ne kadar başvuru tarafından hâkim kararı olmaksızın konutuna girildiği belirtilmekte ve İzmir Valiliği aleyhine açılan tam yargı davası sonucunda İzmir 2. İdare Mahkemesinin 30/12/2005 tarihli kararı ile başvuru lehine manevi tazminata hükmedildiği ve karar içeriğinde davaya konu olayda idarece yapılan işlemin hukuka aykırı ve idari hizmetin kötü işlediğinin açık olduğu, başvurunun konut dokunulmazlığının ihlal edildiği, bu ihlal neticesinde ağır bir elem ve üzüntünün duyulduğu ve bu durumun basın yayın organlarında yer alması nedeniyle elem ve üzüntünün ağırlığının arttığı, başvurunun manevi bütünlüğünün olumsuz etkilendiği dolayısıyla işlemin doğurduğu üzüntünün manevi tazminat ödenmesini gerektirir nitelikte bulunduğu sonucuna varıldığı belirtilmekte ise de söz konusu işlemin kamu görevlilerince yapıldığı ve başvurunun evinden içi dolu poşetler çıkarılarak çöp kamyonuna konulduğu sırada basın mensuplarınca görüntü alındığı, bu kapsamda o anda ve görünürde var olan olaylara ilişkin bir yayın gerçekleştirildiği, daha sonra söz konusu işlemin hukuka aykırı olduğunun tespit edilmesinin görünür gerçeğe uygun şekilde gerçekleştirildiği anlaşılan yayın hakkında farklı bir kanaat oluşturulması neticesine yol açmayacağı açıktır.

76. İlgili yayında, başvuru hakkında *"Avrupa Birliği normlarına göre hesap soran mühendis oğlu"* ifadesinin bahse konu görüntülere eşlik ettiği görülmekle birlikte basın özgürlüğünde belli ölçüde abartıya ve hatta tahrik yoluna başvurunun mümkün olduğu gözönünde bulundurulduğunda söz konusu ifadenin başvurunun kişilik değerleri üzerinde etki yapacak surette basın özgürlüğünün kapsam ve sınırını aştığı da söylenemez.

77. Bunun yanı sıra başvuru tarafından, belirtilen haber içeriğinde evinde çöp biriktirdiği ve psikolojik sorunları olduğuna ilişkin yanlış bilgiler verilmek suretiyle

kişilik haklarına zarar verildiğinin ve anne ve babası tarafından aynı yayın kapsamında açılan manevi tazminat talebinin kabul edildiğinin, bu suretle aynı hukuki mesele konusunda farklı yargı kararlarının verildiğinin ileri sürüldüğü görülmektedir. Başvurucunun anne ve babası tarafından ileri sürülen söz konusu tazminat talebinin İzmir 11. Sulh Hukuk Mahkemesinin 28/6/2011 tarihli kararı ile kabul edildiği ancak Yargıtay bozma ilamı neticesinde zamanaşımı nedeniyle davanın reddine karar verildiği, belirtilen tazminat davasının başvurusunun anne ve babası tarafından açıldığı, bu dava dışında da söz konusu yayın hakkında başvuru ile anne ve babası tarafından farklı kişiler ve yayın kuruluşları aleyhine davalar açıldığı ve bazılarının başvuru ve ailesi lehine sonuçlandığı görülmektedir. Bununla birlikte özellikle davacı ve davalıları farklı olan talepler hakkında mahkemelerce yapılan farklı değerlendirmeler ve ele alınan bağlamlar karşısında farklı hükümlerin tesisi mümkündür (*Türkan Bal* [GK], B. No: 2013/6932, 6/1/2015, § 57). Bu kapsamda özellikle ilgili haberde yer alan "*G. ve M.Ö. çiftinin 33 yıl önce oğulları H.Ö.yü trafik kazasında kaybettikten sonra psikolojik tedavi gördükleri*" şeklindeki ifadenin de başvuru değil anne ve babasını hedef aldığı açıktır. Başvuru tarafından, başvuruya konu yayın ile aynı içerikte olduğu ve ilişkin olduğu tazminat davalarında kendisi ve ailesi lehine kararlar alındığını belirttiği, 15/6/2003 tarihli yayının ise haber metni ve sunuluş biçimi açısından 22/5/2003 tarihli yayından farklı özellikler taşıdığı görülmektedir.

78. Yukarıda yer verilen tespitler ışığında maddi olgulara dayandığı ve görünür gerçeğe uygun olarak yapıldığı anlaşılan haber içeriğinin çevre ve insan sağlığını ilgilendiren ve bu yönüyle kamusal bir tartışmaya katkı sunan, kamuyu bilgilendirme değeri bulunan bir olaya ilişkin olduğu, ilgili haberin yayınlanma şekli ve hedef alınan kişinin yayın içeriğindeki sunulma biçimi gözönünde bulundurulduğunda abartı taşıyan bir kısım ifade içermekle birlikte başvurusunun kişilik değerleri üzerinde etki yapacak surette basın özgürlüğünün kapsam ve sınırlarını aşan ifadelerle yer verilmediği, Mahkemeler tarafından da söz konusu unsurlara değinilmek suretiyle başvurusunun şeref ve itibarının korunmasına ilişkin menfaati ile basın özgürlüğü arasında bir dengeleme yapıldığı ve yargısal makamlarca takdirlerinin gerekçelerinin ayrıntılı şekilde ortaya konulduğu, bu kapsamda kararlarda yer verilen tespit ve unsurlar itibarıyla yargısal makamların takdir yetkilerinin sınırının aşıldığına ilişkin bir bulguya rastlanılmadığı anlaşılmaktadır.

79. Açıklanan nedenlerle başvurusunun Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun kamuya açık belgelerde kimliğinin gizli tutulması talebinin KABULÜNE,

B. 1. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

D. Adli yardım talebinin kabulü nedeniyle geçici olarak alınmayan 206,10 TL harçtan ibaret yargılama giderlerinin, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 339. maddesi uyarınca tamamen muafiyetin koşulları oluşmadığından başvurucudan TAHSİLİNE,

E. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE
13/10/2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ